

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande och 12 d § i lagen om Folkpensionsanstalten

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande och 12 d § i lagen om Folkpensionsanstalten (RP 59/2023 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 9/2023 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att statsrådet följer upp hur tillräcklig och ändamålsenlig Studenternas hälsovårdsstiftelses finansiering är och vid behov vidtar åtgärder för att ändra finansieringen, om finansieringsmodellen äventyrar tillgången till tillräckliga hälsovårdstjänster för högskolestuderande.
2. Riksdagen förutsätter att statsrådet utreder och bereder de lagstiftningsändringar som behövs för att Studenternas hälsovårdsstiftelse ska kunna ta emot donationer utan att det påverkar stiftelsens basfinansiering.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande (695/2019) 32 §,
ändras 2 § 3 mom., 2 och 3 kap., 24 § 2 mom., 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 29 §, rubriken för 31 § samt 31 § 4 och 5 mom. och
fogas till 3 § ett nytt 2 mom., till 24 § nya 3 och 4 mom. och till lagen en ny 34 a § som följer:

Riksdagens svar RSV 30/2023 rd

2 §

Högskolestuderande som har rätt till studerandehälsovård

Rätten att anlita studerandehälsovårdstjänster gäller till utgången av den termin för vilken den studerande har anmält sig som närvarande.

3 §

Studerandehälsovård

Bestämmelser om studerandehälsovårdens innehåll finns dessutom i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 23 § i hälso- och sjukvårdslagen.

2 kap.

Finansiering av studerandehälsovården

14 §

Studerandehälsovårdens finansieringsmodell

Godtagbara kostnader vid finansieringen av studerandehälsovården är de behövliga och skäliga kostnaderna för produktionen av studerandehälsovårdstjänster med beaktande av de mål för kvalitet, genomslag, lönsamhet och produktivitet som Folkpensionsanstalten ställt upp för de tjänster den ansvarar för att ordna.

De godtagbara totalkostnaderna för studerandehälsovården utgörs av de godtagbara kostnaderna för studerandehälsovårdstjänster för en enskild studerande multiplicerade med antalet högskolestuderande som anmält sig som närvarande.

Finansieringen av totalkostnaderna för studerandehälsovården består av en nationell finansieringsandel och av de statliga ersättningar som Folkpensionsanstalten betalar i enlighet med 20 a § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013).

Den nationella finansieringsandelen består av den finansieringsandel för studerandehälsovården som staten betalar till Folkpensionsanstalten samt av de i 25 § avsedda hälsovårdsavgifter som de studerande betalar till Folkpensionsanstalten. Målet är att med statens medel täcka 77 procent och med de hälsovårdsavgifter som tas ut hos de studerande 23 procent av den nationella finansieringsandelen för studerandehälsovården.

Riksdagen beslutar årligen om den godtagbara nationella finansieringsandelen och statens finansieringsandel av studerandehälsovården i samband med behandlingen av statsbudgeten.

Staten ersätter Folkpensionsanstalten för omkostnaderna för verkställigheten av denna lag i enlighet med 12 d § i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001).

Riksdagens svar RSV 30/2023 rd

15 §

Social- och hälsovårdsministeriets kalkyl över godtagbara totalkostnader och finansieringen av dem

Social- och hälsovårdsministeriet gör årligen upp en kalkyl över de godtagbara totalkostnader för studerandehälsovården som avses i 14 § och för finansieringen av dem. Kalkylen grundar sig på behovet av och tillgången på studerandehälsovårdstjänster och deras lönsamhet och genomslag. I kalkylen beaktas den faktiska utvecklingen av tillgången på tjänster och eventuella problem i fråga om tillgången samt den förändrade kostnadsnivån.

Social- och hälsovårdsministeriets kalkyl grundar sig på

1) Folkpensionsanstaltens i 19 § avsedda utredning och i 20 § avsedda kalkyl samt andra utredningar och kalkyler som eventuellt har lämnats in,

2) de uppgifter om studerandehälsovården som Institutet för hälsa och välfärd har samlat in, och

3) andra än i 1 ja 2 punkten avsedda tillgängliga utredningar och uppgifter som gäller situationen beträffande studerandehälsovården för högskolestuderande.

I kalkylen över de godtagbara totalkostnaderna ska med avvikelse från vad som föreskrivs ovan en sådan förändring av produktionen av studerandehälsovårdstjänster beaktas som förändras av lag eller förordning eller av en betydande förändring i verksamhetsmiljön.

De i kalkylen godtagbara totalkostnaderna höjs årligen, dock högst med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

16 §

Tilläggsfinansiering av studerandehälsovården i oförutsedda situationer under verksamhetsåret

Utöver vad som föreskrivs i 14 § ska staten ansvara för att Folkpensionsanstalten har tillräckliga resurser för ordnande av studerandehälsovården för högskolestuderande, om det blir nödvändigt för att säkerställa tillgången på studerandehälsovårdstjänster av överraskande eller oförutsedda orsaker.

17 §

Förskottsbetalning av statens finansieringsandel till Folkpensionsanstalten

Staten betalar ett förskott på sin finansieringsandel av den studerandehälsovård som ordnas med stöd av denna lag till Folkpensionsanstalten i fyra årliga poster.

Folkpensionsanstalten ska tio bankdagar före betalningen av en post meddela social- och hälsovårdsministeriet hur stor statens betalningspost är.

Riksdagens svar RSv 30/2023 rd

18 §

Fastställande av de slutliga finansieringsandelarna

Folkpensionsanstalten fastställer de slutliga finansieringsandelarna för studerandehälsovården vad gäller staten och de studerandes hälsovårdsavgift efter utgången av Studenternas hälsovårdsstiftelses räkenskaps- och verksamhetsperiod.

Om intäkterna av de hälsovårdsavgifter som betalas av de studerande inte helt och hållet ett visst år täcker 23 procent av den nationella finansieringsandelen för studerandehälsovården, finansieras den resterande andelen av statens medel. Om intäkterna av de hälsovårdsavgifter som betalas av de studerande ett visst år utgör mer än 23 procent av den nationella finansieringsandelen, återbetalas den överstigande andelen inte till de studerande.

Under- eller överskottet i statens finansieringsandel beaktas i den betalningspost av förskott för innevarande år som betalas efter fastställandet av finansieringsandelarna.

19 §

Folkpensionsanstaltens utredning om finansieringen av och verksamheten inom studerandehälsovården

Folkpensionsanstalten ska årligen före utgången av april till social- och hälsovårdsministeriet lämna en utredning om kvaliteten, tillgången och tillgängligheten hos den studerandehälsovård enligt 17 § i hälso- och sjukvårdslagen som Studenternas hälsovårdsstiftelse producerat under det föregående året och om tjänsternas genomförande, totalkostnader och slutliga finansieringsandelar.

Närmare bestämmelser om utredningens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Folkpensionsanstaltens kalkyl över totalkostnaderna för studerandehälsovården och finansieringen av dem

Folkpensionsanstalten ska årligen före utgången av april till social- och hälsovårdsministeriet lämna en kalkyl över totalkostnaderna för studerandehälsovården för det följande året och över den nationella finansieringsandelen och hälsovårdsavgiftens storlek.

Kalkylen grundar sig på behovet av och tillgången på studerandehälsovårdstjänster och deras lönsamhet och genomslag. I kalkylen beaktas den faktiska utvecklingen av tillgången på tjänster och eventuella problem i fråga om tillgången samt den förändrade kostnadsnivån. Dessutom ska betydande förändringar i verksamhetsmiljön beaktas i kalkylen.

När kalkylen görs upp ska Folkpensionsanstalten beakta de beräknade driftskostnaderna och anläggningskostnaderna för studerandehälsovården samt den del av de administrativa kostnaderna för Studenternas hälsovårdsstiftelse som hänför sig till verksamhet enligt denna lag.

Riksdagens svar RSV 30/2023 rd

3 kap.

Ersättning för kostnaderna för studerandehälsovården

21 §

Förskott till Studenternas hälsovårdsstiftelse

Folkpensionsanstalten betalar förskott på den nationella finansieringsandelen för studerandehälsovården till Studenternas hälsovårdsstiftelse för kostnaderna för produktionen av tjänster. I förskottet ingår förskottet på statens andel samt intäkterna av den influtna hälsovårdsavgiften.

Folkpensionsanstalten betalar förskottet till Studenternas hälsovårdsstiftelse årligen i fyra poster.

22 §

Slutlig ersättning till Studenternas hälsovårdsstiftelse

Folkpensionsanstalten granskar efter utgången av Studenternas hälsovårdsstiftelses räkenskaps- och verksamhetsperiod de totalkostnader som föranletts av produktionen av studerandehälsovård och hur de för verksamheten uppställda målen för kvalitet, genomslag, lönsamhet och produktivitet har nåtts.

Folkpensionsanstalten fastställer de totalkostnader som föranletts av produktionen av studerandehälsovård samt den slutliga ersättning för studerandehälsovården för det föregående året som ska betalas till Studenternas hälsovårdsstiftelse. Folkpensionsanstalten drar från de totalkostnader som den har fastställt av de ersättningar som med stöd av 20 a § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård har betalats till Studenternas hälsovårdsstiftelse och Studenternas hälsovårdsstiftelses övriga intäkter. Den slutliga ersättning som Studenternas hälsovårdsstiftelse får kan vara högst lika stor som kostnaderna för produktionen av studerandehälsovårdstjänster minskat med de ersättningar och intäkter som nämns ovan.

Om Folkpensionsanstalten vid en granskning enligt 1 mom. märker att ett för stort förskott har betalats till Studenternas hälsovårdsstiftelse, fattar den beslut om återbetalning av det överbetalda förskottet (*överskott*). Om Studenternas hälsovårdsstiftelse utifrån granskningen har rätt till ersättning som är större än förskottet (*underskott*), ska Folkpensionsanstalten betala skillnaden mellan förskottet och den slutliga finansieringsandelen. Över- eller underskottet i finansieringen beaktas i den betalningspost av förskott som betalas efter det att den nationella finansieringen har fastställts.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av finansieringen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 30/2023 rd

23 §

Återkrav

Om Studenternas hälsovårdsstiftelse har använt den finansiering som är avsedd att täcka kostnaderna för studerandehälsovården för något annat ändamål än sådan verksamhet som avses i denna lag, fattar Folkpensionsanstalten beslut om återkrav.

Folkpensionsanstalten kan beakta ett återkrav i följande betalningsposter av förskott som betalas till Studenternas hälsovårdsstiftelse.

24 §

Skyldighet att betala hälsovårdsavgift

Om en studerande anmäler sig som närvarande under vårterminen senast den 31 januari, ska avgiften betalas senast den 15 mars. Om en studerande anmäler sig som närvarande under vårterminen efter den 31 januari, ska avgiften betalas senast den 31 juli.

Om en studerande anmäler sig som närvarande under höstterminen senast den 30 september, ska avgiften betalas senast den 15 november. Om en studerande anmäler sig som närvarande under höstterminen efter den 30 september, ska avgiften betalas senast den 31 december.

Om Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen eller internationella avtal innehåller bestämmelser som avviker från detta kapitel, ska dessa tillämpas i stället för i detta kapitel.

25 §

Hälsovårdsavgiftens storlek

Hälsovårdsavgiftens storlek bestäms så att de studerandes i 14 § avsedda finansieringsandel av den nationella finansieringen täcks med intäkterna av hälsovårdsavgiften. Hälsovårdsavgiften ska vara lika stor för alla studerande som är skyldiga att betala den.

27 §

Indrivning av hälsovårdsavgiften samt dröjsmålsavgift

Om en studerande inte betalar hälsovårdsavgiften inom föreskriven tid ska Folkpensionsanstalten skicka en betalningspåminnelse till den studerande. Hälsovårdsavgiften för högskolestuderande och dröjsmålsavgiften är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen och preskriberingen av dessa avgifter finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Preskriptionstiden räknas från det förfallodatum som anges i 24 § 2 och 3 mom.

Riksdagens svar RSV 30/2023 rd

29 §

Registerföring av patientuppgifter

Studenternas hälsovårdsstiftelse är en sådan personuppgiftsansvarig som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) när det gäller sådana journalhandlingar inom hälsovården som uppkommer i verksamhet som omfattas av dess produktionsansvar.

I situationer som avses i 13 § är dock Folkpensionsanstalten personuppgiftsansvarig.

31 §

Folkpensionsanstaltens rätt att få information

Folkpensionsanstalten har oberoende av sekretessbestämmelserna och avgiftsfritt rätt att av Studenternas hälsovårdsstiftelse få de uppgifter som den behöver för att följa upp och bedöma tillgången, tillgängligheten, kvaliteten, genomslaget, lönsamheten och produktiviteten hos den studerandehälsovård för högskolestuderande som Folkpensionsanstalten ordnar och det kontinuerliga utvecklandet av den. Uppgifterna får dock inte innehålla personuppgifter.

Folkpensionsanstalten har rätt att granska Studenternas hälsovårdsstiftelses bokföring och att inspektera stiftelsens verksamhet och lokaler vid en på förhand anmäld tidpunkt. Folkpensionsanstaltens rätt att få de uppgifter som avses i 4 mom. gäller också i fråga om de tjänster enligt denna lag som Studenternas hälsovårdsstiftelse skaffar hos andra tjänsteproducenter.

34 a §

Delgivning av beslut

Vid delgivning av beslut som Folkpensionsanstalten har meddelat med stöd av denna lag iaktas vad som i 20 a § i lagen om Folkpensionsanstalten föreskrivs om delgivning av beslut om en förmån.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 30/2023 rd

Lag

om ändring av 12 d § i lagen om Folkpensionsanstalten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) 12 d § 1 mom., sådant det lyder i lag (425/2021), som följer:

12 d §

Allmänna fonden för social trygghet

Ur allmänna fonden för social trygghet betalas andra förmåner som Folkpensionsanstalten enligt lag ska verkställa än de som avses i 12 b och 12 c § samt de verksamhetskostnader som Folkpensionsanstalten orsakas av verkställigheten av förmånerna. Ur allmänna fonden för social trygghet betalas dessutom i 21 § i lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande (695/2019) avsett förskott och i 22 § i den lagen avsedd slutlig ersättning till Studenternas hälsovårdsstiftelse för kostnaderna för produktionen av studerandehälsovårdstjänster.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 23.11.2023

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare